

УДК 37.012:[378.147:37.011.3-051]
DOI 10.5281/zenodo.14601148

М. О. Чувасов
ORCID ID 0000-0002-2024-9095
Центральноукраїнський державний університет
імені Володимира Винниченка

ДІАГНОСТИЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ ЯК ВАЖЛИВИЙ ФАКТОР ПРОФЕСІЙНОГО ЗРОСТАННЯ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ У СИСТЕМІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ЗВО

У статті розкриваються можливості діагностичної діяльності як важливого ресурсу підвищення якості підготовки майбутніх педагогів до творчої професійної діяльності, конкретизуються дидактичні й методичні її можливості у технологізації навчання, професійного зростання та збагачення інтелектуального потенціалу їх особистості. Діагностична діяльність розглядається як важливий фактор професійного становлення студентів в умовах технологізації та комп'ютеризації вищої освіти, конкретизується її сутність, мета, завдання, функції та механізм її реалізації, види, форми, методи, засоби та технології діагностичної діяльності в системі професійної підготовки майбутніх педагогів до творчої професійної діяльності. Своєчасна діагностика навчальних досягнень студентів, професійного їх зростання, цілеспрямоване й перспективне управління пізнавальними процесами представлена як складна інтеграція різноманітних діагностичних дій, що забезпечують якість професійної підготовки в умовах університету. Розроблена структурно-функціональна модель системи підготовки й методичні основи її реалізації, результатом якої є готовність майбутніх педагогів до діагностичної діяльності як показник професійного зростання особистості, який характеризується опануванням знань основ педагогічної діагностики, діагностичних умінь і навичок, здатністю використовувати діагностичні методики, технології, інструментарій для збору, аналізу, узагальнення, оцінки даних та прогнозування перспектив діагностичної діяльності в підвищенні рівня професіоналізму майбутніх педагогів, узагальнення, оцінки даних та прогнозування перспектив діагностичної діяльності в підвищенні рівня професіоналізму майбутніх педагогів.

Ключові слова: діагностична діяльність, готовність до діагностичної діяльності, діагностичний підхід, модель системи підготовки до діагностичної діяльності, інструментальні засоби.

Постановка проблеми. Реформа освіти, необхідність підвищення якості підготовки педагогічних кадрів зумовлює пошук внутрішніх ресурсів й вирішення широкого кола наукових проблем на основі діагностичного підходу. У теперішній час одна із важливих проблем – формування готовності до діагностичної діяльності майбутніх педагогів як важливої частини їх педагогічного професіоналізму. Широкий діапазон діагностичних знань, вмінь, навичок, здатності до діагностичної діяльності все це слугує важливим ресурсом якості професійної підготовки до творчої педагогічної діяльності та професійного зростання майбутніх педагогів. Забезпечення якості професійної підготовки майбутніх педагогів має соціальне та економічне значення. У листі МОН України зазначено, що в системі вищої освіти ще мають місце негативні тенденції, які проявляються у зниженні рівня якості підготовки педагогічних кадрів.

Пошук шляхів задоволення потреб суспільства в якісній освіті зумовило об'єктивну необхідність розв'язання комплексних проблем розвитку системи вищої освіти, стимулювання ресурсів, що забезпечують позитивну динаміку зростання рівнів професіоналізму майбутніх фахівців у педагогічній сфері. Багатогранність формувальних факторів становлення творчої особистості концентрується в діагностичному факторі, своєчасній діагностиці успішності освітнього процесу, його впливу на професійний

розвиток особистості майбутніх педагогів, формування їх діагностичної культури та готовності до практичної діагностичної діяльності.

Аналіз актуальних досліджень. На сучасному етапі розвитку педагогічної науки досліджуються особливості різних аспектів діагностичної діяльності (В.Бербец [2], С.Мартиненко [9], І.Новик [11], Г.Цехмістрова [15] та ін.), визначаються ефективність навчального процесу, як засіб оптимізації самостійної роботи, можливості формування у фахівців діагностичних умінь, критеріїв й показників їх сформованості у процесі професійної підготовки, виконання діагностичних завдань у процесі педагогічної практики (Н.Георгян і Т.Садова [13], Л.Хомич [14] та ін.) При цьому активізується роль діагностичної діяльності, побудова професійної підготовки на основі педагогічної діагностики. Тому предметом досліджень Г.Гаца [4], Л.Кравченко [6], О.Кривонос та Л.Левченко [7], О.Мельник [10] були різні аспекти діагностичної діяльності та діагностичного супроводу професійного становлення майбутніх педагогів. У науковій літературі систематизовано й схарактеризовано особистісні якості, розкрито й механізми освітнього процесу, обґрунтовано складність й суперечність професійної діяльності.

Продуктивність розв'язання сучасних проблем продуктивності вищої педагогічної освіти зумовлено пошуком внутрішніх резервів організації професійної підготовки майбутніх педагогів в умовах університету. Таким ресурсом якості освіти є своєчасна діагностика їхньої підготовки до творчої педагогічної діяльності, ступінь сформованості готовності до практичної діагностичної діяльності.

Однак, організація діагностичної діяльності як процесу виявлення динаміки змін професійних якостей, розвитку пізнавально-творчих здібностей, цінностей студентів й перспектив оновлення професійного змісту, методики, технології оцінювання продуктивності діагностичної діяльності не отримали поки що всебічного теоретичного обґрунтування та практичного розв'язання.

Мета статті – визначення й обґрунтування сутності, змісту діагностичної діяльності, її можливостей як важливого ресурсу оптимізації професійної підготовки майбутніх педагогів у системі університетської освіти.

Виклад основного матеріалу. Українські вчені розглядають діагностичну діяльність педагога як мисленнєвий процес, який не зводиться лише до діагностичних процедур, а передбачає особливу організацію діагностичного супроводу з метою забезпечення і відстеження успішності професійного становлення майбутніх фахівців. Діагностична діяльність передбачає виявлення властивостей, характеристик й стану усіх компонентів педагогічної ситуації, розробку підстав для прийняття й виконання педагогом практичних рішень.

Не випадково С. Мартиненко зазначає, що підготовка до діагностичної діяльності має свої особливості, цілі й завдання її визначатимуться відповідно результатам контролю та оцінювання якості, як основних показників продуктивності педагогічного процесу [9, с. 102]. Недооцінка цього виду діяльності в системі підготовки майбутніх педагогів до творчої професійної діяльності як процесу і результату психолого-педагогічного і методичного супроводу та професійного зростання особистості, стимулює труднощі та зніжує її продуктивність у професійному зростанні студентів.

Ми виходили з того, що діагностична діяльність – це процес збору даних й вимір ступеня їх об'єктивності за допомогою діагностичних технологій, процедур, технічного інструментарію та обліку діагностичної інформації про ефективність професійної підготовки й розвитку можливостей, здібностей, якостей особистості, які є основою стратегії професійного становлення студентів, при постановці мети, планування, структурування змісту, відбору методів освітнього процесу в умовах закладу вищої освіти.

Методологічними засадами цього виду діяльності є система знань про її сутність, зміст, технологічний інструментарій діагностики, методологічні підходи, принципи й способи збору інформації, що відображає діагностичну діяльність як фактор виявлення динаміки професійного становлення майбутніх фахівців, а також система діагностичних дій

з накопичення даних про продуктивність професійної підготовки, логіки методів аналізу й оцінки досягнутих результатів, якості освіти.

Мета діагностичної діяльності – готовність студентів до самоаналізу, корекції траєкторії власного професійного розвитку, яка реалізується шляхом вирішення завдань: а) діагностики якості освітнього процесу; ефективності засобів навчання й пізнавального процесу; б) ступеня сформованості навчальних дій, професійних знань, умінь, навичок, пізнавальних інтересів і потреб, характеру стилю та професійної позиції студентів, їх готовності до діагностичної діяльності й самодіагностики рівня професійного зростання в ході професійної підготовки; в) специфіки викладання, професійних якостей викладачів, рівня їх діагностичної грамотності, методики й технологій, інструментальних засобів, які використовуються для виміру продуктивності професійного зростання студентів й прогнозування шляхів удосконалення освітнього процесу з метою виконання суспільного замовлення на підготовку творчого й конкурентоспроможного фахівця.

Специфікою діагностичної діяльності є діагностичний супровід професійної підготовки в умовах вищої освіти. Діагностичний супровід – це сукупність взаємопов'язаних діагностичних дій і процедур за допомогою діагностичних методів, прийомів й інструментарію, спрямованих на виявлення здатності та готовності майбутніх педагогів до практичного діагностування дійсності впливу професійної підготовки на їх професійне зростання. Діагностичний супровід ґрунтується на функціях діагностичної діяльності, які надані на рис 1.

Рис. 1. Функції діагностичної діяльності.

Особливістю структури діагностичної діяльності є аналіз: 1) зразка продукту дій з означенням характеристик, якими він має відповідати; 2) матеріалу з погляду властивостей, які необхідні для досягнення прогнозованого результату; 3) аналіз й вибір інструментів дій відповідно характеристик матеріалу й вимог до результату дій; 4) виділення набору операцій та порядку їх виконання; 5) будівництва плану виконання завдання: підготовчий етап – аналіз усіх завдань (аналіз мети та завдання, матеріалу, інструментарію, способів виконання); виконавчий етап – набір виконавчих процедур й операцій; 6) забезпечення самоконтролю за виконанням завдань з послідовною корекцією за необхідністю. Можливість контролю й корекції забезпечується наявністю системи чітких еталонів, за якими оцінюються результати. Систему цих еталонів представляє план виконання діагностики з характеристикою кінцевої його операції.

Розгляд діагностичної діяльності як важливої ланки професійної підготовки майбутніх педагогів обумовлює необхідність виконання вимог: а) оновлення змісту професійної підготовки шляхом доповнення її змісту теоретичними основами педагогічної діагностики та самодіагностики, практикумами про теоретичні основи діагностичної діяльності й тренінгами накопичення досвіду використання діагностичних технологій, процедур, інструментарію в освітньому процесі; б) посилення управлінського аспекту в діях викладачів при реалізації

діагностичної діяльності як фактору накопичення необхідних даних для організації й вдосконалення освітнього процесу з метою забезпечення умов для професійного становлення майбутніх педагогів; в) проведення систематичного моніторингу, контролю, аналізу й оцінки даних діагностики та самодіагностики для подальшого вдосконалення освітнього процесу; використання різних форм, методів, діагностичного інструментарію, діагностичних технологій для накопичення об'єктивних даних про продуктивність професійної підготовки та її впливу на професійне зростання студентів в обраній сфері конкретної спеціальності; г) систематичне діагностування та самодіагностування рівнів готовності викладачів й майбутніх педагогів до діагностичної діяльності.

Результатом професійної підготовки студентів є сформованість готовності до діагностичної діяльності. Аналіз наукових досягнень різних учених (Г.Балла [1], І.Беха [3], С. Максименко, В. Клименко, А.Толстоухова [8], та ін.) у теоретичному обґрунтуванні проблеми готовності до професійної діяльності, різноманітних її аспектів свідчить про те, що вони наголошують лише на контрольному-корекційному, рефлексивно-оцінювальному компонентах, але діагностичний аспект її не знайшов повного теоретичного обґрунтування. Діагностичну діяльність й готовність до неї, на нашу думку, не можна звести лише до контрольних чи оцінних компонентів. Процес виміру продуктивності професійної діяльності, професійного розвитку особистості майбутнього педагога є більш багатоаспектним й багатограним, що обумовлює необхідність теоретичного обґрунтування сутності, змісту, структури, критеріїв й показників готовності до діагностичної діяльності, виявлення закономірностей, шляхів, методики та технології її формування в системі професійної підготовки майбутніх педагогів.

У своєму дослідженні ми розглядаємо готовність до діагностичної діяльності як складне особистісне утворення, яке характеризується сукупністю діагностичних знань, умінь, навичок й практичних дій для виявлення реального стану дослідного об'єкта (суб'єкта) й прогнозування шляхів його подальшого вдосконалення; ступеневого становлення, відображення розвиненості діагностичних знань, умінь, навичок, мотивів й установок, здатності до практичної діагностичної діяльності.

Встановлено, що структурування змісту підготовки майбутніх педагогів до діагностичної діяльності має бути спрямовано на формування їхньої установки на об'єктивну оцінку власних можливостей та здібностей у ході діагностування, реалістичного бачення можливостей впливу освітнього процесу на розвиток власного професійного «Я», подолання труднощів, що виникають у ході накопичення досвіду діагностичної діяльності, здатності використовувати діагностичну інформацію в оптимізації навчання й самодіагностики власних можливостей в подальшому вдосконаленні професійної підготовки у творчому їх зростанні.

Підготовка майбутніх педагогів до діагностичної діяльності має етапний характер: а) *основний* – лекційні, семінарські, практичні заняття при вивченні курсів «Педагогіка», «Педагогічна діагностика», «Основи педагогічного моніторингу й педагогічна практика»; б) *спеціальний* – підготовка до діагностичної діяльності – курси за вибором «Основи діагностичної педагогічної діяльності», «Діагностичний інструментарій й методика його використання в освітньому процесі», «Діагностичні технології й методика їх використання у навчанні», тренінги-практикуми, педагогічна практика; в) *завершальний* – реалізація діагностичної діяльності в ході педагогічної практики та науково-дослідної роботи студентів.

Досягнення запланованої мети зумовило необхідність проведення педагогічного експерименту, на констатувальному етапі якого були виявлені труднощі, з якими студенти зустрічаються у процесі навчання. Аналіз труднощів, з якими зустрічаються майбутні педагоги особливо в умовах дистанційного навчання, показав, що з 230 тільки 7% опитаних відмітили, що не зустрічалися з труднощами при організації та проведенні онлайн навчання; 26% вказали на середній рівень задоволеності своїми діями щодо використання різноманітних видів діяльності та інструментальних засобів навчання; 38% відмітили невідповідність до діагностики якості освітнього процесу, відсутність необхідних умінь у використанні різних видів діагностичних технологій й діагностики власних навчальних досягнень; 9% пояснили

причини внутрішньої напруженості у ході онлайн навчання не сформованістю готовності до діагностичної діяльності, невмінням раціонально використовувати діагностичний інструментарій для збору та аналізу діагностичних даних для розв'язання професійних проблем. Особливо гостру потребу вони відчують у методиці проведення діагностичної діяльності й недостатнім рівнем готовності до активізації власної пізнавальної позиції при розв'язуванні діагностичних проблем.

Знаття цих труднощів актуалізує необхідність систематичної підготовки майбутніх педагогів до діагностичної діяльності, формування ключових діагностичних компетенцій, які зазначені у Європейській рамці відповідностей (Key Competences for Lifelong Learning – European Reference Framework) та згідно із Законом України «Про вищу освіту» [5] здійснення різних форм організації навчальних занять, самостійної роботи, практик, контрольних заходів. У реалізації змісту програми діагностичної діяльності зміст представлено операціями: 1) розпізнання в педагогічній ситуації характеристик, що розкривають індивідуальні особливості студентів й можливості діагностичних засобів; 2) їх мисленнєвого об'єднання в оперативний образ ситуації; 3) співвіднесенням цього образу з метою й умовами педагогічної взаємодії; 4) перехід від описової моделі педагогічної ситуації до нормативної, моделюванню реальної, запланованої.

В основу дослідної роботи покладено структурно-функціональну модель системи професійної підготовки майбутніх педагогів до діагностичної діяльності, яка репрезентована *методолого-цільовим* (орієнтує майбутнього вчителя на розвиток особистісних структур, усвідомлень, системи поглядів, професійних цінностей, мотивів, установки на професійний успіх і об'єднує ієрархію стратегічних, тактичних і оперативних цілей), *змістовим* (реалізується на базі навчальних дисциплін і передбачає засвоєння дисциплін, які безпосередньо спрямовані на ознайомлення студентів з теоретичними основами педагогічної діагностики, методики й технології діагностування, технологізації діагностування й з особливостями психолого-педагогічного та методичного супроводження діагностичної діяльності). Не випадково А.Flechner [18], визначав єдність фундаментальних і прикладних знань, як передумову інновацій в різних сферах діяльності, а J. Romani [16] та A.Ferrari [17] наголошували на емоційному її аспекті діагностування (емоційна обізнаність, технологічна, інформаційна, цифрова грамотність, та медіаграмотність); *технологічному* (застосування діагностичних технологій, активних форм і методів здійснення психолого-педагогічного супроводу й методичного забезпечення, використання інструментарію педагогічного дизайну) і *моніторингово-результативному* (комплекс діагностичного інструментарію для оцінки якості досягнутих результатів) компонентами.

У процесі підготовки студентів до професійної діяльності використовувалися: лекції, семінарські, практичні, лабораторні заняття, самостійна робота, навчальні конференції, консультації, курсові роботи, форми контролю та оцінки навчальних досягнень студентів (колоквиуми, заліки, іспити, захист різних видів робіт), форми організації науково-дослідної роботи (науково-дослідні гуртки, проблемні групи, студентські наукові товариства). Діагностичний аспект цих форм спрямовано на моніторинг, аналіз й оцінку навчальних досягнень майбутніх педагогів та виявлення динаміки рівнів їхнього професійного зростання. У ході *проблемних лекцій* (через проблемність питань, задач, ситуацій); *лекцій-візуалізацій* (у рисунках, графіках, схемах, блок-схемах, таблицях, моделях та ін.); *лекцій-прес-конференцій* (через колективне розв'язання проблемних питань); *лекцій-провокацій* (через спеціально припущені помилки – змістовних, методологічних, логічних, орфографічних розрахована на стимулювання студентів до постійного контролю інформації, оперативного аналізу її, орієнтації в ній та її оцінки); *лекцій-діалогу* (через постановку проблемних питань вирішення й теоретичне обґрунтування досліджуваної проблеми) мають місце можливості для збору діагностичного матеріалу.

Для закріплення практичних діагностичних дій використовувалися різні форми: *семінар-довідь* (на якому студенти послідовно викладають свої думки, аргументують їх вагомими фактами, ілюструють виразними прикладами); *семінар-диспут* (взаємодія з аудиторією, спостереження за практичними елементами втіленої ідеї й отримання

зворотного зв'язку шляхом запитань, уточнень); *семинар-презентація* (інформація зумовлює активізацію образного мислення присутніх, представлення чогось нового, щойно створеного, розробленого, яке має відповідну мету); *практичне заняття* (зв'язок теоретичного матеріалу з практикою, розв'язання практичних завдань, виконання імітаційних вправ і творчих завдань, рольове «програвання» рольових ситуацій тощо).

Методика проведення занять передбачає використання різноманітних методів: ділові та рольові ігри, «мозкова атака»; спостереження, аналіз, синтез, оцінка результативності занять. Серед них виділяють систему проблемних завдань, питань, практичних ситуацій, які стимулюють мисленнєві дії студентів й свідчать про динаміку змін в їх професійному зростанні.

Реалізація запропонованої моделі системи професійної підготовки майбутніх педагогів до діагностичної діяльності зумовлена науково-методичним забезпеченням (програми, діагностичні завдання, процедури, діагностичний інструментарій, технічні засоби, моделювання процедурно-подієвих ситуацій тощо); розробленням структури занять з діагностичними елементами, методикою їх проведення; різноманітними діагностичними технологіями та методиками діагностування (системи контрольних питань, анкет, опитувальних листів, інформаційних карток, тестових матеріалів тощо; вивчення вихідних даних їх потреб, мотивів, очікувань, побоювань й причин, що їх викликають) навчальних досягнень, визначення мети діагностичної діяльності; програм спостереження за ходом підготовки до діагностування професійного розвитку студентів; аналізу досягнутих результатів та їх коректування, розробки методичних рекомендацій на допомогу студентам й викладачам в організації й реалізації діагностичної діяльності.

Після завершення програми дослідного навчання була виявлена позитивна динаміка рівнів готовності студентів до діагностичної діяльності. Результати наведені в табл. 1.

Таблиця 1

Динаміка рівнів сформованості готовності майбутніх педагогів до діагностичної діяльності після завершення формувального етапу експерименту (у %)

Рівень	Готовність майбутніх педагогів до діагностичної діяльності			
	Констатувальний етап		Формувальний етап	
	КГ (90 студ.)	ЕГ (87 студ.)	КГ (90 студ.)	ЕГ (87 студ.)
Високий	13,8	12,9	16,4	25,1
Середній	35,3	32,6	40,8	51,0
Низький	50,9	54,5	42,8	23,9

З табл. 1. видно, що на констатувальному етапі експерименту відсоток студентів з низьким та середнім рівнем готовності значно переважав відсоток студентів з високим рівнем сформованості цього складного особистісного утворення (високий рівень складав 13,8% у КГ та 12,9% в ЕГ; середній рівень – 35,3% у КГ та 32,6% в ЕГ; низький рівень – 50,9% у КГ та 54,5% в ЕГ). Значення емпіричного статистичного критерію X^2 на етапі констатувального експерименту дорівнює $X^2_{\text{емп}}=0,524$, що менше від критичного значення $X^2_{\text{крит}}=5,991$. На етапі констатувального експерименту студенти КГ та ЕГ не мають вагомих відмінностей у рівнях сформованості готовності до діагностичної діяльності.

Проведена робота з дослідної програми забезпечила позитивну динаміку. Так, в ЕГ високий рівень зріс на 12,2%, середній рівень – на 18,4%, суттєво скоротилася кількість студентів з низьким рівнем готовності до нестандартної діяльності – з 54,5% до 23,9%. У контрольній групі зміни від низького до середнього рівня незначні, що пояснюється недооцінкою цілеспрямованої роботи з розвитку діагностичних здібностей студентів під час професійної підготовки в умовах університету. Так, кількість студентів з низьким рівнем готовності до діагностичної діяльності зменшилася на 3,6%, із середнім рівнем готовності кількість студентів зросла на 2,7%, із високим рівнем готовності збільшилася на 0,9%. Значення емпіричного статистичного критерію Пірсона для рівнів сформованості готовності в КГ та ЕГ після завершення дослідно-експериментальної роботи перевищує

критичне значення (5,991) та становить $X^2_{емп}=8,300$, що підтверджує ефективність запропонованої методики професійної підготовки майбутніх педагогів до діагностичної діяльності в умовах університету.

Дані середньоарифметичних показників на констатувальному та формувальному етапах вказують, що наше припущення щодо підвищення рівня готовності майбутніх педагогів за умови введення у навчання моделі системи підготовки студентів до діагностичної діяльності отримало своє підтвердження. Спрямованість дослідної програми на виконання програмних вимог, для регламентації діагностичної діяльності в системі професійної підготовки; забезпечення виконання їх відповідно державних стандартів вищої освіти; вдосконалення змісту, організації практичного діагностування в освітньому процесі, спостереження за динамікою впливу професійної підготовки на формування готовності до діагностичної діяльності; аналіз і оцінка результатів, своєчасна їх корекція при необхідності забезпечило продуктивність формування цього складного особистісного утворення як важливої характеристики педагогічного професіоналізму.

Висновки та перспективи подальших наукових розвідок. Унаслідок узагальнення експериментального матеріалу дослідження в основу моделі системи професійної підготовки майбутніх педагогів до практичного діагностування покладена концепція замислу перетворення модифікованої системи опановування зразком діагностичної діяльності з застосуванням методологічних підходів, принципів, категорій, понять, професійних якостей і практичного досвіду діагностичної діяльності. Методичні засади та комплексне застосування засобів діагностичного процесу забезпечили не тільки інтенсифікацію інтелектуальних і фізичних дій, а й сприяли прагненню опанувати знаннями та способами діагностичної діяльності, мобілізації інтелектуальних умінь і активних діагностичних дій, пов'язаних із досягненням конкретних цілей – забезпечення якості підготовки майбутніх педагогів до діагностичної діяльності.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ / REFERENCES

1. Балл, Г. О. (1994). Про психологічні засади формування готовності до професійної праці. Психолого-педагогічні проблеми професійної освіти : науково-методичний збірник, І. А. Зязюн (ред.). Київ. (Ball, G. O. (1994). On the psychological principles of the formation of readiness for professional work. Psychological and pedagogical problems of professional education: scientific and methodological collection. In I. A. Zyazyun (Ed.). Kyiv).
2. Бербец, В. В. (2003). Діагностика навчальних досягнень учнів під час виконання творчих проєктів. Проєктна-технічна діяльність учнів на уроках трудового навчання : теорія і методика. Колективна монографія, О. М. Куперник (ред.), (с. 86–102). Київ : Новий світ. (Berbets, V. V. (2003). Diagnostics of students' academic achievements during the implementation of creative projects. Design and technical activity of students in labor training lessons: theory and methodology. Collective monograph. In O. M. Kupernyk (Ed.), (pp. 86–102). Kyiv: Novyy svit).
3. Бех, І. Д. (2003). Виховання особистості: монографія у 2 кн. Київ: Либідь. Книга 2. Особистісно-орієнтований підхід: науково-практичні засади. (Bekh, I. D. (2003). Personality education: a monograph in 2 books. Kyiv: Lybid. Book 2. Personality-oriented approach: scientific and practical principles).
4. Гац, Г. О. (2011). Педагогічна діагностика у процесі навчання фізичної культури учнів загальноосвітніх навчальних закладів (автореф. дис. ... канд. пед. наук: 13.00.02). Луцьк. (Gats, G. O. (2011). Pedagogical diagnostics in the process of teaching physical culture to students of general educational institutions (PhD thesis abstract). Lutsk).
5. Закон України «Про вищу освіту» (2024). (Law of Ukraine "On Higher Education" (2024)).
6. Кравченко, Л. М. (1996). Професійна діагностика у системі післядипломного підвищення кваліфікації вчителя (дис. ... канд. пед. наук: 13.00.04). Полтава. (Kravchenko, L. M. (1996). Professional diagnostics in the system of postgraduate teacher training (PhD thesis). Poltava).

7. Левченко, Л. С., Кривонос, О. Б. (2015). Педагогічна діагностика професійно-творчих умінь студентів як показника готовності спеціаліста до професійної діяльності. Педагогічні науки : теорія, історія, інноваційні технології. Суми: СумДПУ ім. А.С.Макаренка, 2, 91–97. (Levchenko, L. S., Kryvonos, O. B. (2015). Pedagogical diagnostics of students' professional and creative skills as an indicator of a specialist's readiness for professional activity. Pedagogical sciences: theory, history, innovative technologies. Sumy: SumSPU named after A.S. Makarenko, 2, 91–97).
8. Максименко, С. Д., Клименко, В. В., Толстоусов, А. В. (2010). Психологічні механізми зародження, становлення та здійснення особистості. Київ : Вид-во Європейського університету. (Maksymenko, S. D., Klymenko, V. V., Tolstousov, A. V. (2010). Psychological mechanisms of the origin, formation and realization of personality. Kyiv: Publishing house of the European University).
9. Мартиненко, С. М. (2008). Діагностична діяльність майбутнього вчителя початкових класів : теорія і практика : монографія. Київ : КМПУ ім. Б.Грінченка. (Martynenko, S. M. (2008). Diagnostic activity of the future primary school teacher: theory and practice: monograph. Kyiv: B. Grinchenko Kyiv State Pedagogical University).
10. Мельник, О. М. (2002). Підготовка майбутніх учителів початкових класів до діагностичної діяльності (дис. ... канд. пед. наук: 13.00.04). Запоріжжя. (Melnyk, O. M. (2002). Preparation of future primary school teachers for diagnostic activities (diss. ... candidate of pedagogical sciences: 13.00.04). Zaporizhzhia).
11. Новик, І. М. (2016). Формування готовності майбутніх учителів початковій школи до діагностичного супроводу розвитку пізнавальних інтересів учнів. Молодий вчений, 3, 405–408. (Novik, I. M. (2016). Formation of readiness of future primary school teachers for diagnostic support of the development of cognitive interests of students. Young Scientist, 3, 405–408).
12. Савченко, О. Я. (2015). Діагностика і дидактичні умови формування у молодших школярів мотивації уміння вчитися. Український педагогічний журнал, 1, 85–98. (Savchenko, O. Ya. (2015). Diagnostics and didactic conditions for the formation of motivation for learning in younger schoolchildren. Ukrainian Pedagogical Journal, 1, 85–98).
13. Садова, Т. А., Георгян, Н. М. (2019). Діагностика навчально-пізнавальної діяльності студентів закладу вищої освіти : навчально-методичний посібник. Слов'янськ. (Sadova, T. A., Georgyan, N. M. (2019). Diagnostics of educational and cognitive activity of students of higher education institutions: teaching and methodological manual. Slovyansk).
14. Хомич, Л. О. (1998). Професійно-педагогічна підготовка вчителя початкових класів : монографія. Київ : Магістр-S. (Khomych, L. O. (1998). Professional and pedagogical training of primary school teachers: monograph. Kyiv: Magistr-S).
15. Цехмістрова, Г. С. (2002). Діагностика ефективності навчального процесу у вищих навчальних закладах освіти (дис. ... канд. пед. наук: 13.00.04). Київ. (Tsekhmistrova, G. S. (2002). Diagnostics of the effectiveness of the educational process in higher educational institutions of education (diss. ... candidate of pedagogical sciences: 13.00.04). Kyiv).
16. Romani, J. (2009). Strategies to Promote the Development of E-competencies in the Next Generation of Professionals : European and International Trends. Monograph No. 13, November 2009. Communication and Information Technology Department / Lation-American Facultyent.
17. Ferrari, A. (2012). Digital Competence in Practice: An Analysis of Framervorks/ European Commission Joint Research Center. Institute of Prospective Tdechnologies Studies.: European Union.
18. Flechner, A. (2017). The usefulness of useless knowledge. Prinzeton University Press.

Chuvasov M. O. Diagnostic activity as an important factor in the professional growth of future teachers in the system of professional training of higher education institutions.

The article reveals the possibilities of diagnostic activity as an important resource for improving the quality of training future teachers for creative professional activity, specifies its didactic and methodological capabilities in the technologization of learning, professional growth and enrichment of the intellectual potential of their personality. Diagnostic activity is considered

as an important factor in the professional development of students in the conditions of technologization and computerization of higher education, specifies its essence, goal, tasks, functions and mechanism of its implementation, types, forms, methods, means and technologies of diagnostic activity in the system of professional training of future teachers for creative professional activity. Timely diagnostics of the heads of students' achievements, their professional growth, purposeful and prospective management of cognitive processes is presented as a complex integration of various diagnostic actions that ensure the quality of professional training in university conditions. A structural and functional model of the training system and methodological foundations for its implementation have been developed, the result of which is the readiness of future teachers for diagnostic activities as an indicator of professional personal growth, which is characterized by mastering knowledge of the basics of pedagogical diagnostics, diagnostic skills and abilities, the ability to use diagnostic methods, technologies, tools for collecting, analyzing, generalizing, evaluating data and predicting the prospects of diagnostic activities in increasing the level of professionalism of future teachers.

Key words: *diagnostic activity, readiness for diagnostic activity, diagnostic approach, model of the system of preparation for diagnostic activity, tools.*